

KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA 2023-2027

**Tudjon meg többet minden
idők legnagyobb mértékű
agrártámogatásáról!**

További információk:
www.nak.hu/kap-2023-2027

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

AGRÁRMINISZTERIUM

KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA
2023-2027

A Közös Agrárpolitika 2023-tól kezdődő időszakát Magyarország Stratégiai Terve alapozza meg, amely 2027-ig szabályozza a támogatások feltételrendszerét. Hazánk Stratégiai Tervének Európai Bizottság általi 2022. november 7-i elfogadása egyrészt azt jelenti, hogy a fenti források 2023-tól rendelkezésre állnak a magyar agrárium számára, másrészt pedig, hogy a kormány által abban foglalt célok és intézkedések alkalmasak a bizottsági elvárások teljesítésére. Az uniós előírásoknak megfelelően a korábbiakhoz képest jelentősebb szerepet kapott a fenntarthatóság az új agrárpolitika kialakításában, ugyanakkor a magyar kormány az intézkedések megalkotásakor és a nemzeti társfinanszírozás mértékének emelésével egyben arra is törekedett, hogy egyensúlyba kerüljenek a környezeti és versenyképességi szempontok.

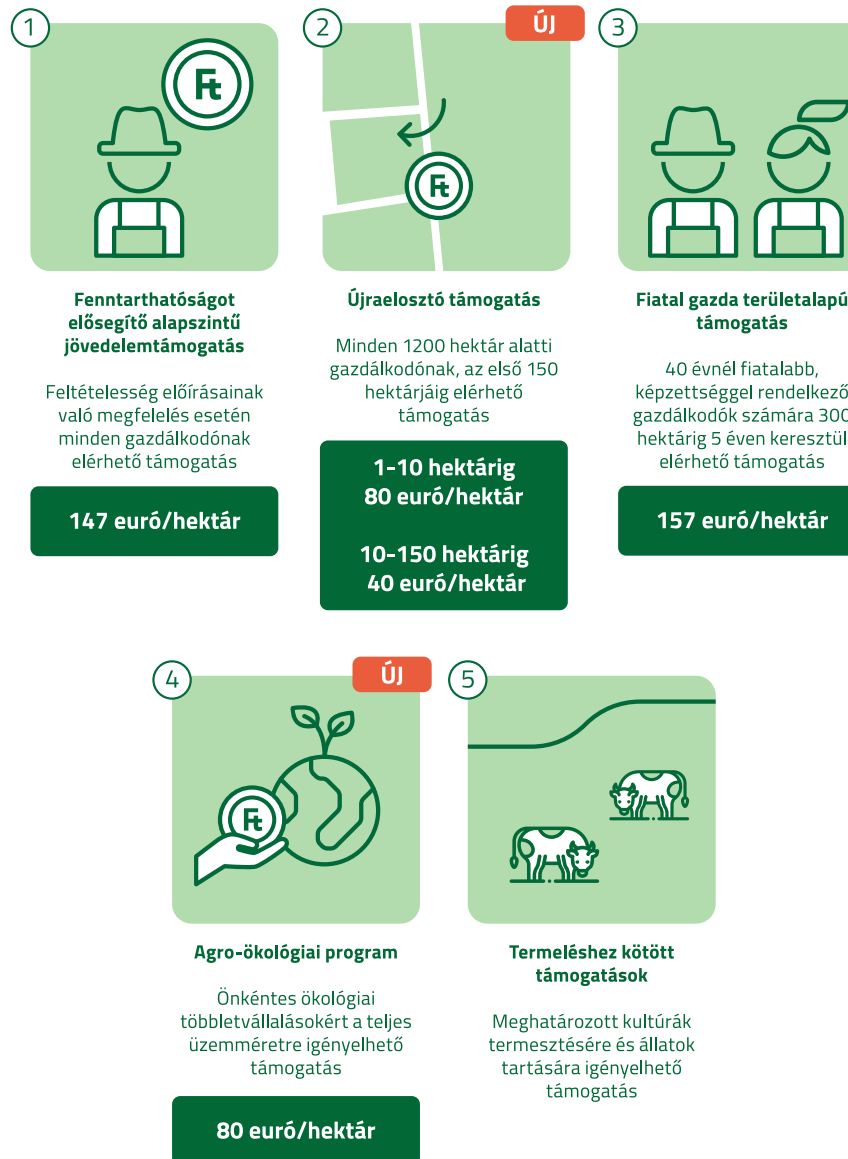
A támogatásoknak köszönhetően a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképesebbé válik, hatékonyabban termelhet, és jobban ellenállhat majd a válságoknak, vagy akár az éghajlati kihívásoknak is.

Az I. pillér teljes költségvetése 6,809 milliárd euró, azaz (365 forintos euróárfolyamon számolva) 2485 milliárd forint. Ezen belül a közvetlen támogatásokra fordítható összeg 6,632 milliárd euró, azaz 2421 milliárd forint, ami teljes egészében uniós forrásból érkezik. A II. pilléres vidékfejlesztésre pedig 7,922 milliárd euró, azaz 2891 milliárd forint jut. Ebből uniós forrás mindössze 20,6%, 1,635 milliárd euró, azaz 597 milliárd forint. A fennmaradó 79,4%-át - kormányzati döntés alapján - hazai forrásból fedezik, amelynek teljes összege a következő 5 évre 6,287 milliárd euró, azaz 2294 milliárd forint. A példátlan mértékű, maximálisan nyújtható hazai társfinanszírozás alkalmazásával a magyar kormány célja a vidékfejlesztési források növelése, ezáltal pedig a hazai agrárium további nyújtott fejlesztése.

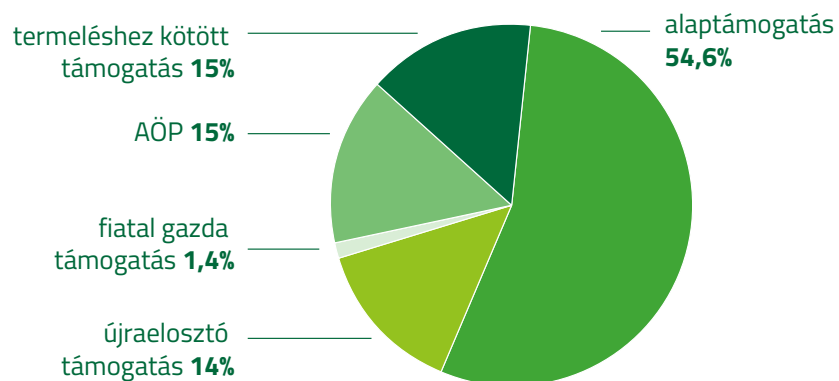

A különböző támogatások részleteiről külön kiadványok készülnek, amelyek a www.nak.hu/kap-2023-2027 weboldalon érhetőek el.

Közvetlen támogatások

A közvetlen támogatások megoszlása:

Alaptámogatás és feltételeesség

A területalapú támogatások továbbra is garantálják a gazdálkodók biztos alapjövendelmét. Az összeg a korábbiakhoz hasonlóan alakul majd, hektáronként 147 euró körül várható.

✓ körülbelül 60 ezer forint

? Támogatható terület

Változást jelent a korábbiakhoz képest, hogy 2023-tól a támogatható területek köre kibővül, és támogatásra jogosult területté válnak többek között:

- a mezővédő erdősávok,
- fás-cserjés sávok,
- vízfolyások nem művelt partmenti sávjai,
- mocsaras-lápos, vizenyős, zsombékos, időszakosan belvízzel borított területek,
- szikes területek.

Újdonság, hogy az alaptámogatás igényléséhez a gazdálkodóknak meg kell felelniük a feltételeesség előírásrendszerének. Ez a szabályrendszer az előző időszakból már ismert zöldítés és a Kölcsönös Megfeleltetés - Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) és a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK) - elemeiből áll össze.

! Jelentős változások a feltételeesség szabályaiban

HMKÁ 4

A vízfolyások menti védősávokon egységes szabályozás alá került a műtrágya és a szerves trágya kijuttatása, megtartva a szerves trágyára vonatkozó szigorúbb előírásokat, valamint a növényvédőszer-használat tiltását, a vízfolyástól számított 5 méter széles sávon belül.

HMKÁ 5

Az erózió elleni védekezés érdekében a 12%-nál meredekebb lejtésű területeken korlátozás alá eső növények köre kibővítésre került az összes kapás kultúrára, beleértve a kukorica és a napraforgó, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztését is. Ezeket a fajokat csak szintvonalasan vagy erózió elleni védősávok beiktatásával, vagy direktvetésben lehet termeszteni.

HMKÁ 7

A vetésváltás betartása alapfeltételként jelenik meg minden 10 hektárnál nagyobb szántóterülettel rendelkező termelőnek. Ennek értelmében a szántóföldi táblákon minden évben más növénykultúrát kell termeszteni. A vetésváltás feloldható másodvetés beillesztésével, valamint rugalmasságot ad a rendszerben, hogy a teljes szántóterületet figyelembe véve, évente 1/3 arányban valósul meg a vetésváltás, így 3 év alatt megy végbe a teljes váltás.

2023-ban mentesség az előírás alól!

HMKÁ 8

Néhány kivételtől eltekintve minden gazdálkodónak kötelező lesz a szántóterületének bizonyos részén nem termelő területet vagy tájképi elemet fenntartani. Ebben az előírásban a gazdaság összes szántóterületének méretéhez viszonyítva két lehetőség választható:

A szántóterület legalább 4%-ának megfelelő terület kifejezetten nem termelési célú terület vagy tájképi elem kell legyen, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is.

VAGY

A szántóterület legalább 7%-ának megfelelő területnek nem termelési célú területnek vagy tájképi elemnek kell lennie, beleértve a parlagon hagyott területeket továbbá az ökológiai másodvetést vagy nitrogénmegkötő növényeket, az alábbi módon:

Amennyiben a gazdálkodó a 7%-os mértéket választotta, akkor annak úgy kell megoszlania a gazdaság teljes szántóterületéhez viszonyítva, hogy a 7%-ból:

legalább 3%-ban tart fenn parlagon hagyott területet vagy nem termelési célú tájképi elemet

a fennmaradó 4%-nak megfelelő területen pedig tájképi elem vagy parlag vagy ökológiai másodvetés vagy nitrogénmegkötő növény is lehet

2023-ban mentesség az előírás alól!

Újraelosztó támogatás

Az újraelosztó támogatás a korábbi támogatási felső határt (capping), valamint a kisgazdaságok egyszerűsített támogatását váltja fel, és célja a kis- és közepes méretű gazdaságok támogatása.

? Ki kaphatja?

Csak az a gazdaság részesülhet újraelosztó támogatásban, amelynek az ellenőrzéseket követően megállapított támogatható területe nem haladja meg az 1200 hektárt.

A támogatási összeg sávosan kerül megállapításra:

1-10 hektárig

80 euró/hektár attól függően, hogy mekkora lesz a jogosult területek nagysága

✓ körülbelül 30 ezer forint

10-150 hektárig

40 euró/hektár attól függően, hogy mekkora lesz a jogosult területek nagysága

✓ körülbelül 15 ezer forint

Fiatal gazda támogatás

Az intézkedés I. pilléren belüli létjogosultságát a mezőgazdaságban foglalkoztatottak előregedése indokolja; a KAP egyik fő célkitűzése a fiatalabb generáció megtartása, a mezőgazdasági tevékenység átörökítése, ezáltal a kedvezőtlen trend visszafordítása. A fiatal gazdák támogatási lehetősége mind az I., mind a II. pillérben párhuzamosan megjelenik, és azok egyidejű igénybevételének lehetősége sem kizárt.

Ki kaphatja?

Az I. pillérben lehívható fiatal gazda támogatás jogosultsági kritériumai:

- az alaptámogatási kérelem benyújtásakor a kérelmező legalább 18 éves és 40 évnél nem idősebb;
- a mezőgazdasági tevékenység megkezdésétől számított legfeljebb 5 évig igényelhető;
- a támogatást a fiatal mezőgazdasági termelő, vagy egy vagy több, a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló jogi személy is igényelheti, amelyet évente kell megtenni az egységes kérelem keretében;
- az alaptámogatási kérelmet első alkalommal benyújtó termelőnek nyilatkoznia kell arról, hogy mezőgazdasági tevékenységét csupán rövid idővel a kérelem benyújtása előtt kezdte meg;
- mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú végzettség.

40 - 60 ezer forint

A 2023 előtt belépő, de az 5 éves időtartamot még nem kitöltő fiatal gazdák az 5 évből fennmaradó években továbbra is igényelhetik a támogatást, de az új feltételek teljesítésével már az új, kedvezőbb fajlagos összegekre lesznek jogosultak, és a magasabb hektárszámra.

Változások 2023-től

Fontos, hogy a korábbiaktól eltérően az igénylőnek rendelkeznie kell a vonatkozó nemzeti jogszabályban lefektetett, mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséggel. A képzettségi előírás minimum 2 év releváns mezőgazdasági szakmai gyakorlattal kiváltható.

A fiatal gazda támogatást a korábbi 90 hektár helyett 2023-től 300 hektárig igényelhetik a fiatal gazdák, és annak összege is 2,5-szeresére emelkedik.

A támogatás becsült összege 157 euró hektáronként, a végleges fajlagos támogatás csak az egységes kérelmek beadását követően számítható ki.

Agro-ökológiai program (AÖP)

Az AÖP évente választható, önkéntes és területi alapon a teljes üzemterületre igényelhető támogatás, amelynek választása esetén a gazdálkodónak az összes földhasználati kategóriájára (szántó, gyeperület, ültetvény) kategóriánként legalább 2 pont értékben többletvállalásokat kell tennie. Ez alól két kivétel van:

- ha az üzemen belül egy földhasználati kategória a küszöbhatárt nem éri el (szántó és gyeperület esetében 5 hektár, ültetvény esetében 1 hektár);
- a Natura 2000 gyeperületeket kihagyhatja a termelő az AÖP-ből.

Mindkét fenti kivételre igaz azonban, hogy amennyiben a gazdálkodó nem vállal azokra 2 pont értékű előírást, akkor ezek a területrészek nem számíthatnak bele az AÖP kifizetéssel érintett területbe. Amennyiben mégis vállal ezekre a részekre is AÖP előírást a gazdálkodó, úgy ezekre a területekre is járni fog az AÖP kifizetés.

Az AÖP-ben nagyrészt olyan választható gyakorlatok szerepelnek, amelyek a gazdálkodók számára a korábbi jogcímekből (többek között zöldítés, AKG, ÖKO) már ismertek, érthetőek, és környezeti szempontból is hasznosak.

Ki kaphatja?

Az AÖP főbb jellemzői:

- **önkéntes vállalkáson alapul, a gazdálkodó dönti el, hogy beviszi-e a területét a támogatásba vagy nem,**
- **az egységes kérelemben minden évben külön nyilatkozni kell arról, hogy az adott évben részt kíván-e venni a termelő az AÖP-ben,**
- **egységes és egyösszegű, környezeti vállalkásokat ösztönző támogatás, ami hektáralapon kerül kifizetésre,**
- **a választott előírások teljesítése esetén a mezőgazdasági üzem teljes területére elszámolható támogatás,**
- **a kötelezettségvállalás időtartama 1 év,**
- **az AÖP támogatás igénybevételének egyik feltétele a Gazdálkodási Napló vezetése és elektronikus beküldése.**

A támogatás hektáronkénti összege minden évben változhat attól függően, hogy hány hektár jogos igénylést állapít meg országos szinten a kifizető ügynökség. Értéke azonban 61 eurónál nem lehet alacsonyabb, és nem haladhatja meg a 105 eurót hektáronként. Várható becsült összege 80 euró körül alakulhat.

25 - 30 ezer forint

Szántó földhasználati mód esetén választható célkitűzéseket segítő gyakorlatok

Talajtakarás szántóterületeken (1 pont)

Növénytermesztés diverzifikációja (1 pont)

Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése (2 pont)

Táblaméret korlátozás (1 pont)

Méhekre veszélyes szerek használati tilalma szántón (1 pont)

Karbamid műtrágya környezetbarát használata (1 pont)

Mikrobiológiai készítmények alkalmazása szántóföldi területen (2 pont)

Talaj-, növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása (1 pont)

Forgatás nélküli talajművelés (2 pont)

Ültetvény földhasználati mód esetén választható célkitűzéseket segítő gyakorlatok

Mikroöntözési technológiák alkalmazása (2 pont)

Méhekre veszélyes szerek használati tilalma ültetvényekben (1 pont)

Biológiai ágensek alkalmazása ültetvényekben (2 pont)

Mikrobiológiai készítmények alkalmazása ültetvényekben (2 pont)

Talaj/növénykondicionáló szerek alkalmazása ültetvényekben (1 pont)

12% alatti lejtésű területeken az ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével (1 pont)

Ültetvények talajtakarása élő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel (2 pont)

Karbamid műtrágya környezetbarát használata (1 pont)

Gyep földhasználati mód esetén választható célkitűzéseket segítő gyakorlatok

Gyep megőrzése (Natura 2000 gyepterületeken nem választható) (1 pont)

Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés (2 pont)

Az extenzív gyep legalább évi egyszeri kaszálása (Natura 2000 gyepterületeken nem választható) (1 pont)

Kizárólag alternáló kasza használata (2 pont)

Termeléshez kötött támogatás

A korábbi évekhez hasonlóan a termeléshez kötött támogatások alkalmazásának továbbvitele az érzékeny ágazatok megsegítését célozza. Csak olyan ágazatoknak adható a termeléshez kötött támogatás, amelyek gazdasági, piaci nehézségekkel küzdenek.

Magyarország a következő ágazatokban vezette be a termeléshez kötött támogatást:

növénytermesztés

cukorrépa, rizs, ipari zöldség, zöldségtermesztés, extenzív és intenzív gyümölcs, ipari olajnövény, szemes és szálás fehérjenövény termesztés

állattenyésztés

anyajuhtartás, hízott-bika tartás, anyatehéntartás, tejhasznú tehéntartás

Változások 2023-től

Hízott-bika tartás támogatása: a hosszú távú hatások fenntartása érdekében a jogosultsági kritériumok közé bekerül a megfelelő apaállat használat.

Ipari zöldség termesztés támogatása: csak a csemegekukorica és a zöldborsó maradt magasabb támogatásintenzitással, a többi zöldségféle átkerült a zöldségtermesztés támogatási intézkedésbe.

A korábbiakkal szakítva, uniós döntés következtében 2023-tól az étkezési burgonya kikerül a támogatható zöldségnövények közül, így termeléshez kötött támogatásban nem részesülhet.

A termeléshez kötött támogatások feltételrendszere 2023-tól összhangban kell legyen a víz keretirányelvvel, emiatt pedig célzott ellenőrzések keretében vizsgálják majd a hatóságok a víz mennyiségi és minőségi védelmét garantáló előírások betartását.

Vidékfejlesztés

A 2014–2020-as időszakhoz képest fontos változás, hogy a következő években már nem a Vidékfejlesztési Program (VP) határozza meg a vidékfejlesztési támogatási szabályokat, hanem a KAP Stratégiai Terv. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy 2023 és 2025 között a VP és a KAP Stratégiai Terv párhuzamosan működik majd egymás mellett. A VP néhány kiírása még most is pályázható, sőt a korábban már lezárult felhívások akár újra is nyithatóak. A KAP Stratégiai Terv alapján elkészülő első vidékfejlesztési kiírások valószínűleg terület- és állatlétszám alapú támogatások lesznek, például az antimikrobiális rezisztencia (AMR) kialakulása elleni küzdelmet célzó és az élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházásokat ösztönző intézkedések. Idővel természetesen lesznek beruházásokat és együttműködéseket támogató pályázati felhívások is. A vidékfejlesztési támogatások három csoportra oszthatók fel:

Gazdaságfejlesztési beavatkozások

A gazdasági fejlődést szolgáló szakpolitikai célok elérésére a KAP II. pillér 51%-a fordítható. Ezen belül több mint 400 milliárd forint fejlesztési forrás kihelyezése tervezett az élelmiszeripari ágazat számára, tehát továbbra is prioritás a hazai élelmiszeripari ágazat fejlesztése.

21 beavatkozásra, 1455 milliárd forint a tervezett támogatás, ami a 2014-2020-as időszakhoz képest négyszeres forrás növekedés.

Ki kaphatja?

Gazdaságfejlesztési intézkedések közül 6 mezőgazdasági üzemek fejlesztésével, 2 élelmiszer-feldolgozás fejlesztésével, 8 vállalkozásfejlesztéssel és a generációs megújulás támogatásával, 2 mezőgazdasági vízgazdálkodással és 3 kockázatkezelési rendszerrel foglalkozik majd.

Zöld beavatkozások

A magyar KAP Stratégiai Terv környezeti szempontból is rendkívül ambíciózus, hiszen az európai uniós források vidékfejlesztési részének közel 75%-a környezeti- és klímacélokat támogat. A 80%-os nemzeti kiegészítő forrást is tartalmazó teljes borítéknak pedig mintegy 36%-a lesz zöld. A gazdaságfejlesztési természetű intézkedések sok esetben környezeti- és klímacélokat is szolgálnak, ennek megfelelően külön zöld beruházások is szerepelnek a tervben. Az Agro-ökológiai Programon túl továbbra is támogatott lesz a Natura 2000 erdő és gyepterületek fenntartása, az állati és növényi génmegőrzés, valamint az állatjóléti támogatások is folytatódnak. Az agrár-környezetgazdálkodási és az ökológiai gazdálkodást támogató kifizetések is megmaradnak, a 2021-ben megismert emelt egységköltségekkel. Hangsúlyos marad az erdészeti

22 beavatkozásra, több mint 1000 milliárd forint a tervezett támogatás, ami a 2014-2020-as időszakhoz képest másfélszeres forrásnövekedés.

Ki kaphatja?

Zöld beavatkozások közül - az AKG és ÖKO mellett - 8 az egyéb környezet és klímavédelmi célokat, 7 az erdészeti ágazatot, 5 az állatjólétet és AMR elleni küzdelmet szolgálja majd.

Megújuló vidék beavatkozásai

A vidéki közösségek megszokott vidékfejlesztési támogatásai mellett kiemelt figyelem irányul a mezőgazdaságban a tudásátadás fejlesztésére és az egész élelmiszergazdaság vonatkozásában az innováció elősegítését szolgáló támogatásokra.

17 beavatkozásra, több mint 285 milliárd forint a tervezett támogatás, ami a 2014-2020-as időszakhoz képest 1,26-szoros forrásnövekedés. Az elkülönített forráskeret a 10%-a a rendelkezésre álló pénzügyi lehetőségeknek.

Ki kaphatja?

A megújuló vidék beavatkozásai közül 2 a kistelepülések fejlesztését, 10 a vidékfejlesztési együttműködések erősítését, a LEADER a közösségi fejlesztéseket, míg 4 az agrártudást és innovációt támogatja majd a képzéseken és a szaktanácsadáson keresztül, illetve a bemutató üzemek gyakorlati tapasztalatainak átadásával.

A vidékfejlesztési támogatások várhatóan 2023 második felétől indulnak.

A kamara tematikus aloldala (www.nak.hu/kap-2023-2027) mellett érdemes az Agrárminisztérium (<https://kap.mnvh.eu>) honlapját is felkeresni, ahová folyamatosan kerülnek fel az új rendszerrel kapcsolatos tájékoztatók.

Felelős kiadó:	Győrffy Balázs elnök, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Szerzők:	a NAK munkatársai
Kreatív vezető:	Nagy-Nizák Júlia
Borítóterv:	Kecseti Lídia
Grafikai tervező, tördelő:	Horváth Győző
Kiadja:	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara - minden jog fenntartva
Kiadás:	2023
ISBN:	978-615-6564-09-2

Átdolgozott, frissített kiadás.

A szerkesztés 2023.04.19-én zárult.

BESZÉLJEN FALUGAZDÁSZÁVAL!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TERSEGEKBE BERUHAZÓ EURÓPA

Az EMVA támogatások végrehajtására kijelölt hatóság
a Miniszterelnökség Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága.